12/12/2023

Συζήτηση με θέμα: «Μήπως ήρθε η ώρα να μιλήσουμε για το κήρυγμα;»

/ Ενορίες

Η θέση του κηρύγματος στην Εκκλησία είναι πάρα πολύ σπουδαία και καίρια. Γιατί το κήρυγμα επικαιροποιεί αυτό που ακούγεται στα ευαγγελικά και αποστολικά αναγνώσματα της θείας Λειτουργίας, το κάνει σημερινό και απαντάει στην σημερινή κατάσταση.

- Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς

Εκδήλωση, στο πλαίσιο της σειράς «Ελεύθεροι διάλογοι», του προγράμματος « ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, πραγματοποιήθηκε την Δευτέρα 11 Δεκεμβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο του Ναού.

Στην συνάντηση συμμετείχαν ο Αρχιμανδρίτης π. Πολύκαρπος Μπόγρης, Γραμματέας της Συνοδικής Επιτροπής Νεότητος της Εκκλησίας της Ελλάδος, ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Αντώνιος Πινακούλας, Εφημέριος του Ιερού Ναού Αγίου Παντελεήμονος Χαλανδρίου και ο κ. Γεώργιος Μπάρλας, Εκπαιδευτικός, Παραγωγός του Ραδιοφωνικού Σταθμού ‘‘Πειραϊκή Εκκλησία’’, οι οποίοι συζήτησαν πάνω στο θέμα: «Μήπως ήρθε η ώρα να μιλήσουμε για το κήρυγμα;».

Η απήχηση του κηρύγματος σήμερα είναι πολύ μικρή, γιατί και η συμμετοχή των ανθρώπων στην Εκκλησία είναι μικρή και οι άνθρωποι που ακούν το κήρυγμα είναι λίγοι.

Και, όπως επισημάνθηκε στην συζήτηση, εάν ληφθεί υπόψη ότι στην εποχή μας κυριαρχεί ο λόγος παντός τύπου και με διάφορα μέσα, τότε όταν έχουμε έναν μεγάλο όγκο λόγου, εκ των πραγμάτων ο όγκος του κηρύγματος είναι μικρός και είναι επόμενο να έχει μικρή απήχηση.

Η θέση του κηρύγματος στην Εκκλησία είναι πάρα πολύ σπουδαία και καίρια. Γιατί το κήρυγμα επικαιροποιεί αυτό που ακούγεται στα ευαγγελικά και αποστολικά αναγνώσματα της θείας Λειτουργίας, το κάνει σημερινό και απαντάει στην σημερινή κατάσταση.

«Χωρίς το κήρυγμα η σύναξη μας είναι λειψή. Ο Χριστός πρέπει να μιλήσει όπως μίλησε όταν ήρθε, στον δημόσιο χώρο και ο λόγος Του ήταν δημόσιος και στην σύναξη των μαθητών.

Και χωρίς το κήρυγμα ο λόγος αυτός δεν υπάρχει, ή τουλάχιστον βρίσκεται σε μια κατάσταση που δεν μπορεί να βοηθήσει και να γονιμοποιήσει αυτό που πρέπει.»

Οι άνθρωποι, όπως παρατήρησαν οι συνομιλητές, έρχονται να λάβουν μέρος στην θεία Λειτουργία και φέρνουν τα δώρα τους, το ψωμί και το κρασί, τα οποία θα γίνουν το Σώμα και το Αίμα του Χριστού και θα συγκροτηθεί η Εκκλησία. Καθώς τα προσφέρουν, έρχονται γεμάτοι σκέψεις, συναισθήματα, επιθυμίες, μέσα από τον κόσμο και μπαίνουν σε έναν άλλο χώρο.

Και όπως τα δώρα τους θα γίνουν Σώμα και Αίμα Χριστού με τα οποία θα κοινωνήσουν και θα φύγουν, ταυτόχρονα φεύγοντας πρέπει να έχουν μεταμορφωθεί και μεταποιηθεί, να έχουν αλλάξει οι σκέψεις, οι επιθυμίες και τα συναισθήματα τους στο βαθμό που είναι έτοιμοι να το αποδεχθούν και να το κάνουν δικό τους.

Πρέπει όμως να φύγουν με το αίτημα της αλλαγής και χωρίς το κήρυγμα τα πράγματα είναι φτωχά και ανάπηρα. Χωρίς το κήρυγμα δεν επικαιροποιείται αυτό που γίνεται στην Εκκλησία και πρέπει να στοχεύει σε αυτό που έχουν μέσα τους οι πιστοί που συμμετέχουν.

«Το περιεχόμενο του κηρύγματος είναι το πρόσωπο του Χριστού, ένας Χριστός που είναι έτοιμος, όπως είναι πάντα, να προσλάβει όλη αυτή την κατάσταση και να την μεταμορφώσει, σήμερα, εδώ και τώρα.»

Το κήρυγμα στη θεία Λειτουργία συνδυάζει και την χάρη. Γιατί ένας λόγος που ακούγεται σε μία αίθουσα είναι αγιαστικός, αλλά στη θεία λατρεία έχουμε το γεγονός του μυστηρίου της Ευχαριστίας, οπότε οτιδήποτε είναι φορτισμένο με αυτό το γεγονός.

Ένα κήρυγμα που δεν συντονίζεται με αυτό που έχουνε ανάγκη οι άνθρωποι να ακούσουνε, και όταν ο κήρυκας δεν καταφέρνει να απευθυνθεί στους ανθρώπους εκεί που πρέπει, τότε προκύπτει κάτι κουραστικό που κανείς δεν το θέλει. Ο κήρυκας όμως που προσπαθεί να ανταποκριθεί, θα τον αξιώσει ο Θεός και θα του δείξει, όπως ειπώθηκε χαρακτηριστικά.

«Το κήρυγμα χρειάζεται πάρα πολύ προσοχή και θα πρέπει κανείς να εκπαιδευθεί, πριν χειροτονηθεί ει δυνατόν. Τα πρώτα χρόνια θα πρέπει να γίνεται με έλεγχο για να μπορέσει να βοηθηθεί ο άνθρωπος αυτός.

Πρέπει να ξέρει πως σκέπτονται οι άνθρωποι και δεν φτάνουν τα βοηθήματα. Πρέπει να ξέρει κάποια στοιχεία κοινωνιολογίας, ψυχολογίας, την ιστορία του τόπου. Πρέπει να καταλάβει τι προβληματίζει τους ανθρώπους.»

Το κήρυγμα το ανακαλύπτει κανείς όταν παιδεύεται μαζί του, σταδιακά, στον δρόμο της ωριμότητας. Ούτε θα σταματήσει εκεί και το ίδιο κήρυγμα όταν το ξανακάνει, θα είναι τελείως διαφορετικό, θα έχει άλλη σχέση με τον χρόνο και τον χώρο.

Έχει σημασία ο κήρυκας να κάνει το κήρυγμα του προφορικά και να μην φοβάται τα λάθη, παρατήρησαν οι συντελεστές της συνάντησης. Η ωφέλεια της προφορικότητας είναι τεράστια και μόνο ασκούμενος θα πρέπει να το γράψει, αλλά να μην το διαβάσει.

Όσον φορά τον χρονικό προσδιορισμό και την οργανική θέση του κηρύγματος μέσα στην θεία Λειτουργία, ιστορικά, μετά τα μέσα του 3ου αιώνα και μέχρι τα μέσα του 6ου αιώνα, το κήρυγμα γίνονταν αυστηρά μετά το ευαγγελικό ανάγνωσμα, γιατί εκείνη την περίοδο υπήρχαν οι τάξεις των κατηχουμένων και των μετανοούντων, οι οποίοι εξέρχονταν του ναού πριν την Μεγάλη Είσοδο και έπρεπε να το ακούσουν κι εκείνοι.

Πριν, αλλά πλέον και μετά την περίοδο αυτή, το κήρυγμα γίνεται την ώρα του

κοινωνικού. Γιατί αυτός που θέλει να κοινωνήσει, κουβαλάει μέσα του τον κόσμο κι εκείνη την ώρα παίρνει πρώτα την τροφή του λόγου και ύστερα το Σώμα και το Αίμα του Χριστού και το ένα συμπληρώνει το άλλο.

Αναφορικά με το αν η λογική ή το βίωμα έχουν τον μεγαλύτερο ρόλο, τονίσθηκε πριν ολοκληρωθεί η συνάντηση, ότι η λατρεία μας είναι λογική και όταν έρχονται στην σύναξη ο κλήρος και ο λαός, επιτελούν λογική λατρεία με τα νοήματα της.

Αυτό που ενεργεί, πέρα από τη λογική, είναι η χάρη του Θεού. Κι όταν οι κήρυκες βγαίνουν να μιλήσουν, πάλι πρέπει να έχουν συγκροτήσει τα νοήματα τους. Απευθύνονται σε ανθρώπους που σκέπτονται κι εκείνοι πρέπει να τα λάβουν ως νοήματα.

«Το βίωμα είναι αν ο Χριστός είναι μέσα μας κι εμείς έχουμε ζωντανή σχέση μαζί του, για το οποίο παρακαλούμε τον Θεό και ευχόμαστε να μας αξιώνει να έχουμε.

Το κήρυγμα είναι μέρος και οργανικό στοιχείο της λατρείας και δεν την αντικαθιστά αλλά την συμπληρώνει και εάν εάν λείπει, λείπει κάτι βασικό. Η μαθητεία στον Χριστό είναι διαρκής, δεν πρέπει να διακόπτεται και πρέπει να είναι στο φρόνημα μας. Αυτό μας κάνει και κήρυκες και ακροατές του κηρύγματος και μέλη της Εκκλησίας του Χριστού.